

Proekologiczne zachowania gospodarstw domowych na rzecz jakości powietrza –
Polska, Niemcy, Czechy.
Transformacja energetyczna od domu do regionu!

Ubóstwo energetyczne, EU ETS2

INSTYTUT ROZWOJU TERYTORIALNEGO

06 czerwiec, 2025 r.

Chmiel Piotr

Ubóstwo energetyczne

1. ZALECENIE KOMISJI (UE) 2020/1563 z dnia 14 października 2020 r. dotyczące ubóstwa energetycznego
 2. C(2020) 9600 final ZALECENIE KOMISJI z dnia 14.10.2020 r. dotyczące ubóstwa energetycznego {SWD(2020) 960 final} - Aneksy
 3. Raport - Bringing Energy Poverty Research into Local Practice: Exploring Subnational Scale Analyses February 2022
 4. ZALECENIE KOMISJI (UE) 2023/2407 z dnia 20 października 2023 r. dotyczące ubóstwa energetycznego
 5. Opinia Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego „Kryzys klimatyczny i jego wpływ na słabsze grupy społeczne” (C/2024/1565)
-

Ubóstwo energetyczne

Dlatego przywoływana angielska metoda wyznaczania ubóstwa oparta o 10% udział wydatków na cele grzewcze jest nie adekwatna dla pozostałych państw.

1. Jest różny stopień zmonopolizowania dostaw energii w innych państwach co wpływa na jej cenę
 2. Problemy z magazynowaniem energii i różne miksy energetyczne – udział OZE – powodują różne ceny w różnych państwach
 3. Siła nabywcza funta jest zupełnie inna niż np. złotych czy euro (siła nabywcza pieniądza)
 4. Ceny energii są historycznie ukształtowane, adekwatne do zamożności danego państwa,
 5. Cały system dotacji czy mrożenia cen, wysokości podatków, dodatkowych opłat (np. mocowa) jest różny w różnych krajach, spowodował, że obecna cena energii jest kompletnie „nie rynkowa” czyli nie porównywalna.
 6. Strefa klimatyczna ma olbrzymie znaczenie na ilość zużywanej energii oraz ma nawet znaczenie egzystencjonalne np. w Skandynawii (trudno nawet sobie wyobrazić tam życie bez ogrzewania) co ma również wpływ na jej cenę.
-

Ubóstwo energetyczne – badanie (program LIFE)

Podstawą rozpoczęcia badania „ubóstwa energetycznego” ma być charakterystyka energetyczna budynków i rachunku finansowo/ekonomicznego.

Dane niezbędne do badania:

- jednostkowy koszt energii 1kWh/1m²/rok (w zależności od dostawcy)
- ilość wykorzystanej energii kWh/rok
- powierzchnia lokalu (m²)
- parametry termiczne budynku (kWh/m²/rok)
- roczna ilość emisji CO₂ związana z ilością energii zużytej do celów grzewczych (tony)
- cena 1 tony CO₂ - zł/tCO₂ (cena giełdowa EEX)
- koszt termomodernizacji i czas jej realizacji (np. 1 – 2 lata) – tys. zł
- okres referencyjny - czas przepływów pieniężnych 15- 25 lat
- otrzymane wskaźniki - ERR, NPV, B/C (jako podstawa udzielenia wsparcia finansowego)
- dochody gospodarstwa domowego

Ubóstwo energetyczne – badanie (program LIFE)

Należy opracować **rachunek finansowy** (zgodny z wytycznymi KE z 2014 r.). Na podstawie wyników badań ankietowych należy dodatkowo przeprowadzić jego „kalibrację”. Rachunek finansowy dot. by bezpośrednich kosztów związanych z termomodernizacją. Obejmował by on strumienie kosztów energii w okresie np. 15 - 25 lat w wariantcie WO (bez inwestycyjny), nakłady inwestycyjne (termomodernizacja) a następnie koszty energii w wariantcie inwestycyjnym (WI) po termomodernizacji (dla gospodarstw domowych)

Rachunek ekonomiczny rozszerzałby rachunek finansowy o wartość unikniętych emisji CO₂ oraz wartość pyłów (PM) – efekt społeczny. Odejście od paliw kopalnych, nawet w przypadku ciepła systemowego pozyskiwanego z węgla, byłoby dodatkowym atutem w rachunku ekonomicznym. Rachunek ekonomiczny byłby podstawą udzielenia wsparcia finansowego ze strony administracji samorządowej - ERR, NPV, B/C (dla Urzędu).

EU ETS2

1. DYREKTYWA 2003/87/WE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY z dnia 13 października 2003 r. ustanawiająca system handlu przydziałami emisji gazów cieplarnianych we Wspólnocie oraz zmieniająca dyrektywę Rady 96/61/WE
 2. DECYZJA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY (UE) 2015/1814 z dnia 6 października 2015 r. w sprawie ustanowienia i funkcjonowania rezerwy stabilności rynkowej dla unijnego systemu handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych i zmiany dyrektywy 2003/87/WE
 3. DYREKTYWA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY (UE) 2023/959 z dnia 10 maja 2023 r. zmieniająca dyrektywę 2003/87/WE ustanawiającą system handlu przydziałami emisji gazów cieplarnianych w Unii oraz decyzję (UE) 2015/1814 w sprawie ustanowienia i funkcjonowania rezerwy stabilności rynkowej dla unijnego systemu handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych
 4. DECYZJA KOMISJI (UE) 2024/2951 z dnia 29 listopada 2024 r. w sprawie liczby uprawnień w całej Unii, które mają zostać wydane na 2027 r. w ramach EU ETS2 w odniesieniu do sektora budowlanego, sektora transportu drogowego i sektorów dodatkowych.
 5. ZAWIADOMIENIE KOMISJI Wytyczne dotyczące planów społeczno-klimatycznych (C/2025/1597)
-

EU ETS2

EU ETS powstał w 2003 roku i wyznaczał cenę emisji 1 tony CO₂ dla instalacji większych niż 20 MW. (np. elektrociepłownia we Wrocławiu na ul. Łowieckiej). Objęte jest ok. 11 tys. instalacji w UE. Cena 1 t CO₂ w latach 2015 – 2018 kosztowała 5-6 euro. W 2020 roku – 30 euro. Od 2023 roku cena 1 t CO₂ kosztowała 60-70 euro a nawet 100.

W ramach rewizji dyrektywy ETS w 2023 r., utworzono nowy system handlu emisjami ETS2, niezależny od istniejącego EU ETS. Ten nowy system obejmie i zajmie się emisjami CO₂ ze spalania paliw w budynkach, transporcie drogowym i dodatkowych sektorach (głównie małym przemyśle nieobjętym istniejącym EU ETS). Od 2027 r. będzie ETS2: budynki, transport drogowy i sektory dodatkowe.

EU ETS2

ETS2 obejmuje:

- budynki, transport drogowy i sektory dodatkowe
- cena emisji dwutlenku węgla ustalona przez ETS2 zapewni zachętę rynkową do inwestycji w renowację budynków i mobilność niskoemisyjną.
- dostawcy paliw, a nie konsumenci końcowi, tacy jak gospodarstwa domowe lub użytkownicy samochodów, będą zobowiązani do monitorowania i raportowania swoich emisji.
- wszystkie uprawnienia do emisji w ramach ETS2 zostaną wystawione na aukcję, a część przychodów zostanie wykorzystana na wsparcie gospodarstw domowych i mikroprzedsiębiorstw znajdujących się w trudnej sytuacji za pośrednictwem specjalnego Funduszu Społeczno-Klimatycznego (SCF)
- rezerwa stabilizacyjna dla handlu emisjami CO₂ (MSR) będzie wpływać na ceny emisji

Przykład

W ETS2 w cenie węgla „na placu” będzie już zawarta opłata za emisje CO₂. Ogrzewanie węglem stanie się najdroższe.

- 1 tona węgla w czasie spalania emituje 2 tony CO₂
- 1 000 zł (1 t węgla) + 2x100 euro za CO₂ = 1800 zł/tonę

DZIĘKUJĘ ZA UWAGĘ

Chmiel Piotr

